

Kávésok Lapja

XIV. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

17. szám.

Szerkesztőség:

Budapest, VIII. József-krt. 38. I/5. Tel: 1-303-75

Felelős szerkesztő:

DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Rökk Sz. u. 31. Tel: 1-314-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Szeptember 1-én, 2-án és 3-án d. e. 10-2 között utólagos tanonciskolai beiratások.

Szeptember 5-én kezdődik a tanonciskola 1938-1939. tanéve.

Szeptember 5-ig megfizetendő a III. negyedévi üzletbér és nem zenés kávéházak vigalmi adója.

Szeptember 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai szeptember havi forgalmi és fényüzési adójukat megfizetni.

Szeptember 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

Szeptember 20-ig befizetendő az általánosított és zenés kávéházak vigalmi adója.

Szeptember 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti-, külön- és rokkantellátási adó.

A Magyar Kávésipari Évkönyv 1938. évi évfolyama. Tartalmazza a kávéiparost érdeklő összes rendeleteket. Ára 3.— pengő.

Megszerezhető az ipartestület irodájában.

A vendégipari alkalmazottak munkaidejének szabályozása

A m. kir. kereskedelemügyi minisztériumban fenti tárgyban Kunder Antal államtitkár 1938. aug. 6-án a munkaadói és munkavállalói érdekeltségek bevonásával értekezletet tartott. Az értekezleten folytatott tanácskozások alapján a vendégipari alkalmazottak munkaideje szabályozásának tervezetét az alábbiakban közöljük:

A munkaidő-szabályozás hatálya a fogadóknak (szállókban), penziókban, vendéglőkben, kifőzésekben, kávéházakban, kávémérésekben, cukrászüzletekben, koresmákban, továbbá általában a szállásadásra, illetőleg ételeknek, vagy italoknak helyben fogyasztás céljából kiszolgáltatására berendezett vállalatokban foglalkoztatott alkalmazottakra fog kiterjedni.

Ki lesznek véve a szabályozás hatálya alól: a vezető állást betöltő alkalmazottak (tisztviselők); azok az alkalmazottak (tisztviselők), akiknek évi javadalmazása (törzsfizetés, lakáspénz, rendszeres pótlék, természetbeni szolgáltatás, százalékos alapon keletkező járandóság stb.) a hatezer pengőt meghaladja, azok, akik kizárólag a telephelyen kívül küldönci szolgálatot, vagy a telephelyen őrsgolgálatot végeznek és végül azok a tisztviselők, akiknek közreműködése nélkül az üzem munkája zavartalanul folytatható. Ez utóbbiakra nézve a 3.000—1938. Ip. M. sz.

55 év óta a főváros vezető tejüzeme a

Telefon: *1-462-65

KÖZPONTI TEJCSARNOK

Elsőrendű minőségű tej- és tejtermékek

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 31.

Telefon: *1-462-65

360 fióküzlet, 1000-nél több árusítóhely.

Kávéházak, szállodák, tejivók, kávémérések szállítója.

rendeletnek a tisztviselők munkaidejét szabályozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

A családtagok általában a többi alkalmazottal azonos elbírálás alá esnek, kivéve mégis a háztársasat, a szülőket és a gyermekeket, akikre a szabályozás hatálya nem fog kiterjedni. Az elsőfoku iparhatóság indokolt esetben további kivételeket engedélyezhet.

A szabályozás alá eső üzemekben alkalmazott személyzet munkaideje — az alábbi kivételeket nem tekintve — a munkaközi szünetek beszámítása nélkül, huszonnégy óra alatt tíz óránál és hetenként hatvan óránál hosszabb nem lehet.

Ha azonban az alkalmazottak előre megállapított munkaideje a hétnek egy, vagy több napján tíz óránál rövidebb, a munkaidőt a hétnek más napján legfeljebb tizenegy órára fel lehet emelni. A munkaidő azonban ezekben az esetekben sem lehet több heti hatvan óránál.

Ha pedig az alkalmazott a hétnek egy, vagy több napján anélkül, hogy tíz óránál rövidebb lett volna az előre megállapított munkaideje, tíz óránál rövidebb időn át végzett munkát, a munkaadó ugyanannak a hétnek, vagy a következő hétnek egy vagy több napján az elmaradt munkaórák pótlását kívánhatja. A felemelt munkaidő azonban ebben az esetben sem terjedhet napi tizenegy órán túl.

Módot fog nyújtani a szabályozás arra, hogy a munkaidőt meghosszabbíthassa az alábbi esetekben:

1. erőhatalom, vagy elemi csapás elhárítása, vagy következményének megszüntetése céljából,

2. nyersanyagnak, egész-, vagy félgyártmánynak a romlástól való megóvása céljából.

3. üzemi gépeknek vagy berendezésnek sürgősen szükséges javítása céljából,

4. a zárórának hatósági rendelkezéssel meghosszabbítása esetén, legfeljebb azonban a zárórameghosszabbítás időtartamával,

5. az üzlethelyiségnek fokozott látogatása esetén, egy-egy alkalmazottra nézve naptári évenként legfeljebb harminc alkalommal.

A fenti 1., 2 és 3. pontok esetében a munkaidőt csak az elkerülhetetlenül szükséges mértékben és csak abban az esetben szabad meghosszabbítani, ha olyan munkáról van szó, amelyet a rendes munkaidőn belül kisegítő munkaerők alkalmazásával sem lehet elvégezni.

A munkaidő meghosszabbítását a munkaadó köteles a munkaidő meghosszabbításának kezdő időpontjától számított 8 nap alatt az elsőfokú iparhatóságnak bejelenteni. A bejelentésben a munkaidő meghosszabbítását indokolni kell. A bejelentés ajánlott levélben postára adását a bejelentés megtételének kell tekinteni. Az elsőfokú iparhatóság a munkaidőnek bejelentett meghosszabbításairól jegyzéket vezet.

A heti hatvan órán túl végzett munkát túlmunkának kell tekinteni és azt a munkaadó az olyan alkalmazottak esetében, akik százalékos részesedést is kapnak, a rendes munkaidőre a százalékos részesedés számításba vétele nélkül eső óradijnal legalább 100 százalékkal magasabban, egyéb alkalmazottak esetében a rendes munkaidőre eső óradijnal legalább 25 százalékkal magasabban köteles díjazni.

A kiadandó rendelet szabályozni fogja azt a napi munkakeretet is, amelyen belül az alkalmazott napi 10 (esetleg 11) óra munkaidejét ki kell adni. Ennek a munkakeretnek tartama tekintetében a munkaadói és alkalmazotti érdekeltségek álláspontja egyelőre nem egyezik, valószínű azonban, hogy ez a napi munkakeret 13 órában fog megállapítani.

Gondoskodás fog történni, hogy az alkalmazottnak munkaközben pihenésre és étkezésre megfelelő szünet adassék és pedig, ha a munkaidő nyolc óránál hosszabb, de kilenc órát meg nem halad, legalább fél óra, kilenc óránál hosszabb munkaidő esetén legalább egy óra lesz a munkaközi szünet. A munkaközi szünetet részletekben is lehet adni, azonban a munkának negyed óránál rövidebb megszakítása munkaközi szünetnek nem számít. Az alkalmazott a munkaközi szünet tartama alatt a munkahelyet elhagyhatja.

A munkaközi szünet tekintetében egyes olyan alkalmazottakra nézve (pl. felirónő), akiknek a munkaközi szünetet munkateljesítésük folyamatos volta miatt a munkaidő tartama alatt kiadni nem lehet, a szabályozás kivételt fog tenni, amennyiben meg fog-

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

**1 1/2 literes
zárt palackokban**

Kőbányai Polgári Sertőzde
gyártmánya

ja engedni, hogy az ilyen alkalmazottaknak a munkaközi szünetet a munkaidő kezdete előtt vagy befejezése után is ki szabad adni. Az ilyen módon kiadott munkaközi szünetet azonban a munkaidőbe be kell számítani.

Az alkalmazottnak napi munkája befejezése után legalább tíz egymásra következő órai meg nem szakított pihenőidőt kell biztosítani.

Minden alkalmazottnak hetenként egyszer a tíz órai pihenőidőt követően huszonnégy órai meg nem szakított pihenőnapot kell adni. E pihenőnap kötelező megadása alól azonban bizonyos kivételek fogynak tétetni és pedig mód lesz a pihenőnap megváltására a penziókban alkalmazott szakácsokat és szakácsnőket illetően, továbbá június hó 15-e és augusztus hó 31-e közötti időszakban a fürdő és üdülőhelyeken foglalkoztatott személyzetet illetően. A megváltott pihenőnapon végzett munkát azonban még abban az esetben is teljes egészében túlmunkának kell minősíteni és ennek megfelelően túlmunkaként díjazni, ha az alkalmazott az illető héten hatvan óránál kevesebb ideig dolgozott.

Azoknak az alkalmazottaknak, akik a munkaadótól ételmezt és lakást kapnak, a munkaadó a pihenőnapokra is köteles a szokásos ételmezt nyújtani.

A pihenőnapon a már említett megváltozott pihenőnaptól eltérően a szabályozás alá eső vállalatban az alkalmazottal munkát végeztetni, az alkalmazottnak pedig munkát végeznie nem szabad. Ennek a rendelkezésnek megszegése kihágás.

Külön fog szabályoztatni és pedig a 40.000-1936. Ip. M. sz. rendelet rendelkezéseinek szem előtt tartásával a cukrászipari alkalmazottak pihenőnapjának kérdése.

A munkaidő kezdetét és végét, továbbá a munkaközi szünetek tartamát munkaidőrendként olvashatóan olyan helyen kell közzétenni, ahol azt minden alkalmazott könnyen láthatja. Amennyiben az alkalmazottak munkaidőbeosztása nem azonos, a munkaidőrendben az alkalmazottak felsorolásával a rájuk érvényes munkaidő kezdetét és végét, valamint munkaközi szüneteiket külön fel kell tüntetni. A munkaidőrendnek azt a részét, amely az egy-egy helyiségben foglalkoztatott alkalmazottakra vonatkozik, a

PASCHKA ÉS TÁRSA

**NAP- ÉS ESŐVÉDŐ
PONYVASZERKEZETEK**

GYÖRŐJÁRATRA, ALÁTÁMASZTÁS NÉLKÜL
NAP- ÉS VIZÁLLÓ PONYVÁVAL

KERTEKBEN

TERRASZOKRA

· DÍJTALAN KÖLTSÉGVETÉS · OLCSÓ ÁRAK · ELSŐRENDŰ MUNKA ·

TÖRV. VÉDELME

REFERENCIÁK A TÚLDOLGALON

munkaadó az illető helyiségben is köteles állandóan kifüggeszteni. A munkaidőnek kivételes meghosszabbítását a munkaidőrendben nem kell feltüntetni.

A kiadandó rendeletben foglalt rendelkezések annyiban nem fogják érinteni a tőlük eltérő más jogszabálynak, szokásnak, szerződésnek vagy megállapodásnak hatályát, amennyiben az az alkalmazottnak a jelen rendeletben foglaltnál kedvezőbb helyzetet biztosít.

(Közgazdasági Értesítő.)

Kávéház és politika

Irta: **Mazsary Béla dr.**

(Második közlemény.)

Régi magyar politikai kávéházak 1848-ig.

A dolog természetéből folyik, hogy a politikai kávéházak minden országban az országos politika székhelyén, vagyis az ország fővárosában keletkeznek és virulnak. Mint sok minden egyéb, az is másként volt hazánkban, mint Európa más országaiban. A török kiűzése után 1848-ig az ország politikai központja, az országgyűlés színhelye továbbra is Pozsony maradt, minden bizonnyal azért, mert közel esett a Habsburg uralkodók állandó székhelyéhez, Bécshez. A hódoltság előtti nagy Magyarország egykori fővárosa, Buda és testvérvárosa, Pest a visszafoglalás

Ha üzletét, vállalatát eladni óhajtja,

vagy üzletet venni szándékozik,
bizalommal forduljon

SZEDERKÉNYI JÁNOS kizárólag szállodák, kávéházak, vendéglők és testvérüzemek adásvételi irodájához:
Budapest, XI., Horthy Miklós-út 72. szám., félemelet 3. Telefon: 456-023, díszkrét szakértelmű levezetés.

IMPERIAL FÜGEKÁVÉ

legjobb kávéizesítő. ■ Kérje mindenütt!

Gyártja: DIKK FIDÉL és TÁRSA, Budapest, IX.,

után hosszú ideig jelentéktelen kisvárosok és csak a 18. század második felében, az egyetem és az országos főkormánysszékek és főbiróságok ide való átlépezése után indulnak fejlődésnek és lesznek Buda a közigazgatás, Pest pedig az ipar, kereskedelem és irodalom országos központjaivá. Így érthető, hogy nem a pozsonyi, hanem a pesti kávéházak válnak már 1848 előtt politikai kávéházakká és hogy a pesti kávéházakban kialakult politikai közvélemény a pozsonyi diétára is nagy hatást gyakorolt.

A pozsonyi Kaffé Hollinger csak az országgyűlések tartama alatt volt az úgynevezett országgyűlési ifjúság, vagyis az országgyűlési követek mellett gyakornokoskodó, vagyis patvarizáló jurátusok gyülekező helye, ahol az ifjúság szigorú kritikát mondott az üléseken elhangzott beszédekről és itt határozták el, kit tisztelnek meg országgyűlési haladó szellemű jól sikerült beszédeért fáklós zenével és kinek adják tudtára maradisága feletti felháborodásukat macskazenével. Egyébként a jurátusok és a fiatal írói nemzedék, kik nálunk mindig politikai hangadók is voltak, (kik nem is az országgyűlés zöldasztalainál, de a közvéleményt kialakító zöldposztós billiárd és kávéházi márványasztalok körül), az ország gazdasági és irodalmi központjának. Pestnek kávéházaiban alkoták meg a „Közvélemény Asztalát“.

Az első pesti politikai kávéház a Három Oszlop Kávéház volt, mely 1794-ben a Martinovics-féle összeesküvés elnevezés alatt ismert szabadságmozgalom idején az abban résztvevő jurátusok kávéháza volt. Tomanek Nándor ügyvéd, Gottardi a pesti szenátor, városkapitány és kávésuraságnak, a bécsi titkos policáj fizetett kémjének Három Oszlop kávéházbeli agent provocateurje, itt férközött az ellesett titkos jel megadásával Szollártsikhoz és juttatta a magyar jakobinusokat a börtönbe és vérpadra.

A magyar reformkor és márciuselő, az 1828 és 1848 közti jurátusmozgalmak elválaszthatatlanok a régi pesti kávéházaktól. Az ezidőbeli görög, lengyel és olasz szabadságmozgalmak élénk visszhangot keltettek a pesti jurátusok között. A görög szabadságharc idején, 1828-ban a pesti egyetem diákjai görög légiót toboroznak, a Fehér Hajó fogadó kávéháza görög, később olasz, majd lengyel jelvényeket tűz ki kávéházában és ugyanitt nagy lengyelbarát tüntetések és verekedések folynak, mikor a bécsi kormány össze akarja fogdosztatni az 1831-iki lengyel szabadságharc emigránsait.

A múlt század harmincas éveinek diákkávéháza a „Philosophus“, a „Török tsászár“ és a „Pillvax“. A három közül a Pillvax neve még a hivatalos történeti művek lapjaira is bekerült. Mint az ujjá-

születés kávéháza nyílt meg Café Renaissance néven, majd mikor alapítójától, Privorszkytól Pillvax Károly megvette, mint „Pillvax kávéház“ a márciuselő, a márciusi ifjak, Petőfi és társai kávéháza. A „Közvélemény Asztala“ vaióban az volt, aminek nevezték, hiszen innen indult ki Március Idusa is, így hát természetes, hogy Fillinger József kávéúr aki Pillvax halála után nemrégén vette át a kávéházat a március 15-ét követő napon új nevet adott kávéházának, új cégért tétetett a bejárat fölé, piros-fehérvörös táblára e szavakat íratta: „Forradalmi Csarnok“.

A Pillvax kávéház szerepét a magyar politikai élet történetében annyiszor és annyian megírták már, hogy elegendő itt csak azon közismert tényre hivatkozni, miszerint a magyar szabadságmozgalmak történetében a pesti kávéház és legfőképpen a Pillvax elvitathatatlanul jelentős, sőt 1848 márciusában döntő szerepet játszott. Ezt a szabadságharc leverése után a „forradalmi“ Pestet pacifikáló csztrák armádia is elismerte, mikor a K. u. K. Militair-Commando elvettette Fillinger úr kávésjogát és a „Forradalmi Csarnok“-nak „Caffee Herren-Gasse“ lett a neve, ott állván az Urak utcájában.

Az elnyomatás kora 1848—1860.

Mint, már mondtuk, a kávéház a nyilvánosság háza és azt is mondtuk, hogy a kémkedés és spicelkedés is mindenkor a politikai kávéházakban virult, a bécsi titkos policáj fizetett kémei és besúgói ott ültek a Három Oszlopos kávéházban a 18. század végén ép úgy, mint Metternich korában a Pillvaxban s mi sem természetesebb, hogy a magyar szabadságharc leverése után, mikor a bresciai hiéna, ez a tokjából kivett borotva, ideges tejgörcsei okozta dühöngései idején tobzódott a magyar vérben, majd mikor a borotvát visszatették tokjába és a bécsi forradalmi diákvezérből és barrikádharcosból lett reakciós mindenható bécsi miniszter, Bach a nagy vereségtől amúgy is elalélt országban a szabadság eszméjének még legparányibb gondolatát is ki akarta irtani a magyarral egyetemben, a bécsi titkos rendőrség kémei és besúgói mindenütt ott voltak, s első sorban a nyilvánosság helyein, az utcán, a korecsmában és a kávéházban lesték, mit fecsegnek ki megszeshalló hangoskodással a rebellis magyarok, ez a forradalmi náció, jól tudván, hogy a magyar mindig nyílt, őszinte, hangosszavú és titoktartásra képtelen volt. Már gróf Zrinyi Miklós, a költő és hadvezér megróttta nemzetét emiatt, írván, hogy „nem titok az, kit két ember tud.“ Így bizony a kitűnően megszervezett és megfizetett bécsi titkos policáj minden legkisebb megmozdulásnak, vagyis inkább annak hitt jámbor, fantasztikus tervezetésnek rögtön neszét vette és minden összeesküvés már el volt árulva, mielőtt még létrejött volna.

Már 1850-ben a Korona Kávéházban és a Pillvaxból lett Caffee Herrengasseban hetekig jó han-

Billiárd és márványasztalok,
székek, alpakka, üveg és porcellán-
 áru, új és **használt**
 legolcsóbban:
FRIED, Király ucca 44
KÖLCSÖNZÉS!

gosan suttojják, milyen leszen a Rózsa Sándor kari-
 kásostoros legényeiből alakítandó ama guerilla-csapat
 uniformisa, amely mjd az Alföldre ellátogató fiatal esá-
 szárt fogja foglyul ejteni, hogy így elszakítván rossz
 tanácsadóitól kibékítsék a magyar nemzettel! A
 Noszlopy-Jubál összeesküvés tagjait a fentebb emli-
 tett két kávéházban dolgozó spionage juttatta bitó-
 fára. Hasonlóképen járt 1862-ben a Magyar Király
 vendégfogadó kávéházában szövődött Almássy—Be-
 niczky összeesküvés is.

A szabadságharc leveretése után egyébként a ko-
 moly polgári elem és a nemzeti eszmének, a magyar-
 ság gondolatának és a szabadság vágyának akkori
 letéteményesei és az elnyomatás első évtizedében
 szinte egyetlen istápolói és élesztgetői, az írók kávé-
 házai megszűntek a nyilvános kritika és politikai
 vita házai lenni, jól emlékeztvén a teljhatalmú kato-
 nai kormányzó ama kijelentésére, hogy az egész
 skribler bandát legszívesebben leküldené Pétervárad-
 ra sánemunkára. Az írók csak titokban jöttek össze,
 halk beszélgetésre a Gránátos (ma Városház) és Vár-
 megyeház utcák sarkán állott régi ház emeleti ká-
 véházában, az Arany Ökörben, amely 1849-től 1860-
 ig Pest és az ország egyetlen és egyben titkos poli-
 tikai kávéháza volt.

(Folytatjuk.)

A Szent István napi Szent-Jobb körmenet 1938. augusztus 20

Az idei Szent István jubileumi évre való tekin-
 tetből az elmúlt Szent István napon ezidén már má-
 sodszor vettek részt a régi céhek utódai, az ipartes-
 tületek a Szent-Jobb körmeneten. Ősi szokás szerint
 kivonultak ősi jelvényeik, zászlóik és céhládáik alatt,
 hogy tanubizonyságát adják keresztény, hazafias
 szellemüknek és polgári öntudatuknak, kisérven or-
 szág-világ előtt az országszervező szent király soha
 el nem hamvadó Szent Jobbját.

A céhek menetében természetesen a harmad-
 félszázados multa visszatekintő pest-budai kávé-
 ipar a multjának megfelelő külsőségek közt vett
 részt.

A kávé menetész élén két magyarruhás kenye-
 reslány közt bájos magyar-ruhás kislány haladt,
 utánuk két Kossuth-kabátos pincér vitte a „Gremium
 Caveariorum 1796“ feliratú, kávéscímeres ólrudat.
 Az ólrudat Szent Lőrinc kávéscéhi patrónus szentes
 rudja követte, majd a régi oroszlanos, kávéskannás
 dandár jött, melyet fehérkötényes, magas sapkás ká-
 véfőzőlegények vittek és kísérték kezükben kávéfőző-
 kannákkal.

Ezután a kávéstanoncok következtek, akik mes-
 terségük különböző jelvényeit vitték a céhláda
 előtt. Tizenhat ember hozta vállán a ládát, rajta a
 kávésmesterséget szimbolizáló nagy rézkannával.

A céhládát ősi céhi szokás szerint a céhi serleget és
 oklevelet vivő mesterek követték, majd a kávésmesterek
 zárták be a céhmenet kávé részét. A mesterek közül
 a következők vettek részt a menetben: vitéz Bertha
 Gyula, Bock Lajos, ki most is fáradhatatlanul vállal-

Biztos üzlet

A jövedelmet előre kiszámítjuk. A valódi „Frank“
 kávépótléknál a számítás egyszerű: mindig jó minő-
 ség + olcsó ár + állandó forgalom = pénz, a keres-
 kedő minden kézmozdulatáért!

PAITZ JÁNOS

Budapest, VII.,
Akácfa uca 55.
TELEFON: 140-629

Új és használt teljes KÁVÉHAZI
berendezések, BILLIÁRDASZTA-
LOK, dákók, golyók nagy raktára
ELADÁS-VÉTEL

ta és teljesítette a rendezés nehéz feladatát, továbbá Horti Károly, Jovics Jenő, Paulin Lajos és Vajda Sándor.

Az augusztus 20-iki Szent-Jobb körmenettel le is zárult a Szent István jubileumi év, melyben a Budapesti Kávésok Ipartestülete hazafias kötelességtudásához híven történeti hagyományaihoz méltó módon vett részt.

Befejezésül még meg kell emlékezni azokról a kávé urakról és a kávéipar azon üzletbarátairól, akik a körmenet kávészíneinek sikerét lelkesen előmozdították. Így Németh Aladár úr, a Britannia szálló tulajdonosa, Mann úr, a Royal szálló igazgatója, Szlavek Károly és Bock Lajos kávé urak, a Glasner Ede sütőcég, kiknek lelkes közreműködése külön megemlékezést érdemel.

Mazsary Béla dr.

Iparigazolványok és ipar- engedélyek kiadásának ideiglenes felfüggesztése

A Budapesti Közlöny aug. 23-iki számában jelent meg a m. kir. miniszterelnök 5850-1938. M. E. sz. rendelete, mely a következőképp szól:

„A m. kir. minisztérium a gazdasági és hitelélet rendjének, továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról szóló 1931:XXVI. tc. 2. §-ában kapott és legutóbb az 1938:XV. tc. 9. §-ával meghosszabbított felhatalmazás alapján a következőket rendeli.

1. §. További rendelkezésig iparigazolványt és iparengedélyt nem szabad kiadni. Ez a rendelkezés nem érinti azoknak az iparigazolvány, illetőleg iparengedély kiadására irányuló kérelmeknek az elbírálását, amelyeket az illetékes iparhatóságoknál 1938. évi augusztus hó 15. napját megelőzően terjesztettek elő.

2. §. Az illetékes miniszter az iparigazolvány, vagy az iparengedély kiadását egyes indokolt esetekben, vagy ha indokolt, egyes iparokra nézve is engedélyezheti.

3. §. A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

Budapest, 1938. évi augusztus hó 19-én.”

A rendelet célja és végrehajtásáról a sajtó különféle magyarázatot közöl, azonban hivatalos nyilatkozat nem jelent meg. Így egyelőre a magunk részéről állást foglalni nem tudunk.

Schillinger Anna Gőzmosógyár Rt.
Budapest, VI.,

Vörösmarihy-utca 47b.—Telefon: 1-213-85.

Az ország legrégebb, modernül berendezett gőzmosódája.

**FRANÇOIS
PEZSGŐ**

**Crémant Rosé
Transylvania sec**

Az iparosság és a tervbe vett családi munkabér bevezetése

Az utóbbi évek során a legkülönfélébb szociális alkotások léptek életbe és ezekkel kapcsolatban a magyar iparosságra, köztük a nehéz helyzetben lévő és a maga, valamint a hozzátartozói szempontjából minden gondoskodás nélkül álló iparosságot súlyos anyagi terhelések érték.

Mindjárt előljáróban sietünk leszögezni és ezt a legnagyobb határozottsággal tesszük, hogy a magyar kézművesiparosság átérzi a kor parancsoló szavát, tisztában van azzal, hogy a szociális intézkedések bevezetése elől kitérni nem lehet és nem szabad, de kénytelen felemelni szavát az ellen, hogy erején és teherviselőképességén felül olyan mértékben terheljék meg, ami ennek a polgári rétegnek a romlását és pusztulását vonja maga után.

Ha visszatekintünk arra, hogy a betegség és balesetbiztosítás mellé bevezették az öregségi, rokkantsági és árvaság esetére szóló biztosítást és ezzel olyan terhet róttak az iparosságra, amelyet nagyon sokan egyáltalán nem tudtak az adott viszonyok között elviselni, aminek nagyon sokan pusztuló áldozatává váltak és ami az iparosság sorsának megpecsételéséhez vezetett, úgy már ez magában véve is a legmészebbmenő figyelemre és óvatosságra int.

A társadalombiztosítás terhei magukban véve a munkabérek 11 százalékát teszik ki, ha az egyéb szociális költséget számítjuk, úgy rájövünk arra, hogy ma már minden iparos a kifizetett munkabérek egy jelentős hányadát kénytelen különféle címeken viselni és fizetni munkásainak munkabére után.

Ne beszéljünk a sok közül most egyébről, mint a munkások fizetéses szabadságáról, ami nagyon sok iparos számára olyan rendkívüli megterhelést és teljesíthetetlen feladatot jelent. Helyes és elismerjük, szinte elkerülhetetlen, hogy a kormányzat ezekben a kérdésekben korszerű intézkedéseket tegyen, de ezzel szemben kötelességünk rámutatni arra, hogy mily sok iparos jut abba a helyzetbe, hogy amikor kifizeti munkásának az előírt szabadságra szóló fize-

Salgó gőzmosógár és fehérneműkicsőző

A legmodernebb berendezés. Mosás lágyított vízben.
VI., Vörösmarty ucca 54. - Telefon: 1-162-86
Olcsó árak! Pontos kiszolgálás.

tést, ő családjával együtt a legkínzóbb gondok között gyötrődik.

Most pedig már arról is hallunk és egyre komolyabb formában, hogy a kormány elhatározta a családi munkabér bevezetését. Erre nézve több kijelentést hallottunk, de most, hogy legutóbb a miniszterelnök Debrecenben egész határozott formában kijelentette az erre vonatkozó szándék és kormány-elhatározás megvalósítását s hogy a kérdés előkészítésével megbízott tényező részéről is konkrét tervet tartalmazó cikket olvastunk az egyik napilapban, foglalkoznunk kell a kérdéssel és rá kell mutatnunk arra, hogy ennek a tervnek a keresztülvitelénél nem elég a szándék és az elhatározás, hanem a leglelkiesmeretesebben foglalkozni kell azzal, hogy a fennálló és iparra nehezedő terhek mellett megvalósíthatók-e?

Nem tartjuk fontosnak, hogy a különféle képen ismertetett kiviteli módok taglalásába bocsátkozzunk. Mindegy, hogy miképpen gondolják a gyakorlati keresztülvitelt, hogy közös Ipari és Bányászati Családi pénztárt akarnak-e létesíteni, vagy az Országos Társadalombiztosító Intézet kötelékén belül, a többi biztosítási ágakkal együttesen vezetik-e be a családi munkabérfizetés kötelezettségét.

Minket most csak az érdekelhet, hogy egy újabb súlyos teher ráncshárítása fenyeget, hogy *Körig Béla* dr., az OTI egyik igazgatójának megállapítása szerint „487.740 gyermek után 110.871 munkaadónak kell családi munkabért fizetnie“. Ez az 1937. évben kifizetett munkabérek után, az ipari munkásoknak kifizetett összegeknek megfelelően 46.000.000 pengőt, vagyis a munkabérek 9 százalékát teszi ki, aminek ha kezdetben csak a felét is vesszük, évi 23.000.000 pengőről és a munkabérek 1,5 százalékos újabb megterheléséről van szó. Ez azt jelenti, hogy minden munkaadó az előbbi esetben minden gyermek után két pengőt, az utóbbi esetben egy pengőt köteles fizetni. Nem vigasztaló az sem, ha az egyik hír szerint a munkaadó nem az egész, hanem mint más hírek közlik, kétharmad vagy fele részben lesz csak köteles a terheket viselni.

Az iparosok — sem az egyik sem a másik megoldást, illetve az azzal járó terheket nem képesek elviselni, — bármennyire is elismerik, hogy a többgyermekes családok megélhetéséről való fokozottabb gondoskodás elkerülhetetlen és ez elő kitérni nem lehet.

A lehetőségeknek, a teherviselésnek azonban szintén meg vannak a maguk határai és ezeket sem lehet és nem szabad figyelmen kívül hagyni.

A kormányzatnak kötelessége figyelembe venni az iparosság helyzetét. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy ez a szociális elgondolás nemesak anyagi, hanem rendkívül súlyos adminisztrációs terhet is je-

Hűtőberendezések Fagylaltgépek

minden célra — minden nagyságban

Magyar Felvonó és Gépgyár R.T.

W E R T H E I M

F. és Tsa Utóda - Hűtőgéposztály

Budapest, VI., Lehel ucca 12. Telefon: 498-691.

lent az iparosokra nézve, akik pedig éppen a különféle intézkedések következtében hova-tovább minden mással inkább kénytelenek lesznek foglalkozni, mint ami éppen a megélhetésüket biztosíthatná: a tulajdonképpeni munkával és az üzem hasznos vezetésével.

Az iparosság, dacára annak, hogy róla semmiféle gondoskodás nem történt, nem vitatja a munkás-ság jobb és könnyebb megélhetéséhez való jogát és főként nem irigyel semmit a munkás-gyermekektől. Felmerül azonban a kérdés, hogy mit eredményeznek ezek a szociális reformok a gyakorlatban, ha az iparosok nem képesek az ezekkel járó terheket elviselni.

A fizetéses szabadság terheinek elkerülése érdekében sűrű munkáselboesátások, a munkások állandó munkahelyének kétségessé tételére, a családi munkabér bevezetése következtében pedig a munkások mellőzésére kell elkészülni.

Az iparosság nemesak hogy nem ellenézte egyes munkások érdekeit szolgáló intézkedés bevezetését, hanem azok megvalósítását szorgalmazta. Ezért nem is lehet azzal vádolni, hogy nem viseltetik kellő megértéssel a szociális problémák iránt. Abból azonban nem lehet titkot csinálni, hogy az iparosság ezt a terhet semmiképpen sem tudja elviselni, mert egyáltalán nincsenek megfelelő intézkedések arra nézve, hogy az iparosság meg is tudja keresni, ami a maga megélhetése mellett a munkásság szociális problémáinak megoldását, az ezekkel járó terhek előteremtésének lehetőségét is biztosítanak.

Mint mondjuk, az iparosság nem sajnál semmit sem munkásaitól, de kénytelen rámutatni arra, hogy már is túl jutott a megterhelhetőség végső határára, úgy maga, mint hozzátartozói keservesen érzik, a magára hagyatottság és gondoskodásnélküliség minden fájdalmas következményeit és kénytelenek a kormányzatot arra kérni, hogy legyen körültekintő a kérdés megoldásánál, mert ha az iparosok egész tömege roppan össze a terhek súlya alatt, úgy a rendezett munkaidővel, megállapított legkisebb munkabérral, fizetéses szabadsággal és családi munkabérral alátámasztott, de munkához jutni nem tudó munkástábor mellett egyre nagyobb lesz azoknak a tönkrement munkaadóknak a száma, akik minden gondoskodás nélkül, kiszolgáltatottságuk és nyomorúságuk minden súlyával szakadnak a gondoskodás kényszerű terhével az állam nyakába.

Hivatalos rész

Budapest székesfőváros polgármestere 71.660—1938. VI. ü. o. sz. alatt a budapesti kávéházi alkalmazottak kereseti adóalapjának megállapítása tárgyában a következő rendeletet adta ki:

A budapesti kávéházi alkalmazottak kereseti adóalapját legutóbb az 1937. évi március hó 23-án kelt 74.321—1936. VI. számú rendelettel ideiglenesen szabályoztam.

Mivel ebben a rendeletben indokolt körülmények még mindig fennállanak, továbbá tekintettel arra, hogy még folyamatban van a minimális munkabéreknek új megállapítása és így a reálisan támpontul szolgáló új kereseti adóalap egyelőre még megnyugtatóan meg nem állapítható, az idézett rendelet hatályát 1938. december hó 31-éig meghosszabbítom.

Erről a polgármesteri VI. (pénzügyi) ügyosztályt, a központi adószámviteli hivatalt, a kerületi adószámviteli (forgalmi és kereseti adó) osztályokat, a budapesti kávéipartestületet (VIII., József krt. 38.), a főpincérek országos egyesületét (VI., Andrássy út 51.), a Magyarországi szállodai, éttermi és kávéházi alkalmazottak országos egyesületét (Csengery-utca 1.) a Nemzeti Munkaközpont pincérszakosztályát határozaton, a székesfővárosi m. kir. Pénzügyigazgatóságot és a IV. kerületi m. kir. adófelügyelőséget pedig átiraton értesitem. Budapesten, 1938. évi július hó 22. A polgármester megbízásából: Dr Bódy s.k. tanácsnok.

A kifőzőiparosok engedélyhez kötött iparrá nyilvánítása és munkakörének megállapítása

A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszternek 29.901—1938. I/a. K. K. M. számú rendelete.

Az 1884:XVII. törvényekbe iktatott ipartörvény módosításáról szóló 1922:XII. tc. 34. és 57. §-aiban és az 1936:VII. tc. 12. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §.

(1) A kifőzőipart az iparendeléhez kötött iparok közé sorolom és egyben olyan iparrá nyilvánítom, amelyben az iparendélek kiadását az 1936:VII. tc. 12. §-a értelmében korlátozni lehet.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezés a kifőzőipar gyakorlására jogosító és a jelen rendelet hatálybalépése előtt kiállított iparigazolványok érvényét nem érinti.

2. §.

A kifőzés olyan iparüzlet, amelyben a jelen rendelet 3. §-ában meghatározott korlátok között az ebéd- és vacsoraidő alatt helyben való vagy üzlethelyiségen kívüli fogyasztásra meghatározott fogásokból álló ebédet, vacsorát vagy egyes ételadagokat szolgáltatnak ki és amelyben szeszes italt kiszolgálni tilos.

Springut Henrik tojás- utóda Ofner Márton nagykereskedő

Számos budapesti kávéház, étterem és vendéglő
állandó szállítója.

Budapest, VI., Vasvári Pál ucca 10. — Tel.: 1-217-54.

3. §.

(1) A kifőzésben naponként legfeljebb kétféle levest, kétféle főzeléket, háromféle húsélt és a húsételhez vagy külön is kétféle köretet, úgyszintén kétféle tésztát akármilyen hintéssel, vagy töltéssel, valamint tüdőből, vagy mirigyből készült egy-egyféle élt szabad készíteni és kiszolgálni. Ha a kifőzőiparos a jelen bekezdés alapján háromféle húsélt készít, a háromféle húsétel közül az egyiknek főtt marhahús-nak kell lennie, amelyet sütéssel vagy párolással továbbkészíteni nem szabad.

(2) Az a kifőzőiparos, akinek kávémérőipar gyakorlására jogosító iparendéle is van, ebédidő és vacsoraidő alatt az (1) bekezdésben felsorolt ételeken felül egyéb húsélt a kávémérőipar gyakorlására jogosító iparendéle alapján nem szolgálhat ki.

(3) A kifőzőiparos jogosult az (1) bekezdésben felsorolt ételeken felül gyümölcsöt is kiszolgálni.

4. §.

(1) A kifőzőipari üzlethelyiségben szeszesitalt kiszolgálni abban az esetben is tilos, ha a kifőzőipart más olyan iparral együttesen gyakorolják, amelynek üzletköréhez szeszesitalok kiszolgálása tartozik.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt tilalom alóli kivételek:

a) Azok a kávémérők, akik a kávémerést a kifőzőiparral együttesen gyakorolják, az illetékes pénzügyi hatóság engedélye alapján rumnak poharazásával foglalkozhatnak.

b) Azok a kávémérők, akik a kávémerést és a kifőzőipart érvényes iparjogosítványuk alapján a jelen rendelet kihirdetését megelőző idő óta együttesen gyakorolják és az illetékes pénzügyi hatóságnak a jelen rendelet kihirdetése előtt kelt engedélye alapján az 1921:IV. tc. 7. §-ának 5. pontjában megszabott keretek között szeszes italokat is kiszolgálhatnak, ezek között a keretek között szeszesitalokat üzlethelyiségükben továbbra is kiszolgálhatnak.

(3) A kifőzőipart tilos a kocmaiparral egy üzlethelyiségben gyakorolni.

5. §.

A jelen rendelet 2—4. §-aiban meghatározott munkakörnek a kifőzőiparos által túllépését a vendéglőipar jogosulatlan gyakorlásának kell minősíteni. Amennyiben a munkakör túllépését a kifőzőiparos szeszesitalok kiszolgálásával követi el, feltéve, hogy az illetékes pénzügyi hatóság érvényes engedélyével rendelkezik, ellene jövedéki kihágás miatt is eljárást kell indítani.

6. §.

(1) A penziókban szokásos ételkiszolgálást, amennyiben az nem vendéglőipar, kocmaipar, vagy

Gschwindt-féle

**Aqua vitae és egyéb likör különleges-
ségek, főzelék és gyümölcs konzervek**

kávémérőipar gyakorlására jogosító iparendedély alapján történik, kifőzésnek kell minősíteni, következőképpen az ilyen ételkiszolgálás csak a kifőzőipar gyakorlására jogosító iparigazolvány alapján végezhető.

7. §.

Háztartásokban legfeljebb három egyénnek keresetszerű ételmezése, ha a kiszolgált ételt helyben fogyasztják el és utcaán át ételt nem szolgáltatnak ki, nem esik az ipari törvények hatálya alá és így nem minősül a kifőzőipar gyakorlásának sem.

8. §.

(1) A kifőzőiparos köteles üzletének cégtábláján a „kifőzés“ megjelölést alkalmazni. Üzletével kapcsolatban más megjelölést (pl. étterem, étkezde, étkező, stb.) sem annak külsején, sem belsejében, sem üzleti hirdetéseiben, sem nyomtatványain stb. nem használhat.

(2) A kifőzőiparos a kifőzőiparnak más iparral együttes gyakorlása esetén a „kifőzés“ megjelölésén felül az általa együttesen gyakorolt másik iparra vonatkozó megjelölést is használhatja.

(3) Nem köteles üzletének cégtábláján a „kifőzés“ megjelölést alkalmazni az a kifőzőiparos, aki a kifőzőipart a penzióiparral együttesen gyakorolja és üzletének cégtábláján a „penzió“ megjelölést alkalmazza.

9. §.

(1) Amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és az 1928. X. törvénycikk értelmében pénzbüntetéssel büntetendő az a kifőzőiparos, aki a jelen rendelet 8. §-ában foglalt rendelkezésnek nem tesz eleget, vagy az abban megállapított tilalmat megszegi.

(2) A jelen rendeletben megállapított kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóság, mint rendőri büntetőbíróhatóság hatáskörébe tartozik. Az 1929. XXX. tc. 59. §-a (1) bekezdésének 3. pontjában foglalt rendelkezés alkalmazása szempontjából a kereskedelem- és közlekedésiügyi minisztert kell szakminiszternek tekinteni.

10. §.

A 78.000—1923. K. M. M. számú rendelet 130. §-ának negyedik bekezdése hatályát veszti.

11. §.

A jelen rendelet 1—7. és 10. §-ai a kihirdetés napját követő nyolcadik napon, a 8. és 9. §-ai a kihirdetés napját követő hatvanadik napon lépnek hatályba

Budapest, 1938. évi augusztus hó 10-én.

A miniszter rendeletéből:
Dr. Árkay s. k.
miniszteri osztályfőnök.

Győződjék meg kártyáink kiváló minőségéről.

CHROMO MAGYAR ÁLTALÁNOS
PÁPIRIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÁRTYAGYÁRA,
B U D A P E S T.

Gyártelep és iroda:
X., Füzér-utca 57-59
Telefon 148-420

Városi lerakat:
VI., Liszt Ferenc tér 5.
Telefon 119-041.

H I R E K

Személyi hír. Mészáros Győző, ipartestületünk elnöke visszatért nyári szabadságáról, és újból átvette az ipartestület ügyeinek vezetését.

Halálozás. Glück Erhardt János testületünk volt érdemes tagja, volt kávé és vendéglős, folyó évi augusztus 11-én, életének 74. évében elhunyt. A volt érdemes kartárs halálát felesége, gyermekei, unokái és nagyszámú rokonsága gyászolja. Ipartestületünk a gyászborult özvegynek őszinte, mély részvétét fejezte ki.

Miniszteri elismerés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Németh Aladár budapesti lakosnak, a Britannia szálló főnökének, művészetpártoló tevékenységéért elismerését és köszönetét nyilvánította. Ehhez a magas elismeréshez kartársi szerencsekívánatainkat fűzzük, mert Németh Aladár kartársunk mint a szálloda, vendéglő és kávéház művészi berendezésének lelkes hive és pártolója, azt valóban megérdemelte.

Cimváltás. A Szállodai, Éttermi és Kávéházi Alkalmazottak Nemzetközi Genfi Szövetségének Budapesti osztálya egyesületi helyiségét VII., Erzsébetkörút 44. alá (Meteor kávéház) helyezte át.

Zenei hírlap. Felhívjuk igen tisztelt Kartársaink figyelmét a MAGYAR MUZSIKUS című zenei újságra, mely dr. Gergelyffy Gábor ny. m. kir. rendőrtanácsos, író szerkesztésében jelenik meg és a lap ebben a szakmában hézagpótlónak tekinthető. Állandó rovatban foglalkozik a kávéházakkal, meg-

Kalocsay Kálmán

új és használt üzletberendezések, sörpultok, székek, asztalok, kávéház-, vendéglő- és iroda felszerelések vétele és eladása. Saját fémnyomó, galvanizáló és chromozó üzem.

Budapest, VII. Népszínház-u. 27. Telefon: 139-030.
Aranyéremmel többszörösen kitüntetve.

Finom teakeverékek

Speciálisan kávéházi igényeknek erős és aromás, gyorsan festő

Imperiál — Royal — Angol rendszerű teakeverékek

originál 2:50 és 5 kg-os ládákban, úgyszintén kimérve is beszerezhetők:

Kávésok Áruforgalmi R.-t.-től

Budapest, VIII., József-körút 38.

Telefon: 1—392—77.

(Nagyobb mennyiség lekötése esetén külön árajánlat).

emlékezik továbbá az ott játszó zenekarokról és énekesekről is. A lap igen izléses kiállítású, mindenkit érdeklő, változatos tartalommal jelenik meg. Előfizetési ára egész évre: 4 P, gazdag kottamelléklettel 6 P.

Az Országos M. Kir. Színművészeti Akadémia Igazgatósága a tanév megkezdése alkalmából azzal a kérdéssel fordul testületünk tagjaihoz, hogy szegénysorsú növendékei részére — úgy mint azt már évek óta megtették — ez évben is adjanak díjmentes reggeli- vagy uzsonnakávé adagokat. A legszegényebb sorsú diákokról van szó, akiknek iskolai elfoglaltságuk mellett nincs alkalmuk semmiféle keresetre. Meg vagyunk győződve, hogy kartársaink a kérelmet ez évben is igaz megértéssel fogják teljesíteni. A felajánlott adagok számát kérjük a testület irodájával közölni.

Közel félezer kiállító vesz részt a szeptember 3-án Debrecenben megnyíló Tiszántúli Ipari Vásáron. Szeptember hó 3-án, szombaton délelőtt 10 órakor nyitja meg Bornemisza Géza m. kir. iparügyi miniszter a IV. Tiszántúli Ipari Kiállítás és Árumintavásárt.

Hosszú hónapok előkészítő munkája eredményeként a folyó évi Tiszántúli Ipari Kiállítás a legutolsó 1936-ban rendezett TIKÁV-ot úgy a kiállítók száma, mint a kiállítás területe tekintetében lényegesen meghaladja.

A félárú utazásra jogosító igazolványokat a menetjegyirodáknál, továbbá az ipartestületeknél, illetve a Tiszántúl valamennyi községi előljáróságánál meg lehet vásárolni, mert ahol menetjegyirodák és ipartestületek nincsenek, a községi előljáróságok látják el a TIKÁV képviselőt.

A soproni ipartestület f. é. szeptember 8-19-ig kézműipari kiállítást rendez. Ez alkalomból mindennél 50 százalékos kedvezményrel lehet Sopronba utazni, továbbá Budapestről több filléres vonat indul. Felhívjuk Kartársaink figyelmét erre a kiállításra, ahol ez alkalomból Sopron szép vidékét is meg lehet tekinteni.

A világ bortermelése. A római Mezőgazdasági Intézet újabb jelentéseiben számol be az egyes államok 1937. évi bortermeléséről, Franciaország termé-

se 51,375.400 hl., Algíre 15.423.000 hl., Tunis 1 millió 372.000 hl., Fr. Marokkóé 582.400 hl., Olaszországa 34,000.000 hl., Spanyolországé 17,685.000 hl., Portugáliáé 7,987.000 hl., Svájcé 525.600 hl., volt Csehszlovákiában az elmúlt évben 545.000 hl-t, Jugoszláviában 2 és félmillió hl-t, Bulgáriában 1 millió 450.000 hl-t, Romániában 5 és fél millió hl-t, Görögországban 3,205.000 hl-t, Németországban 2 millió 522.000 hl-t, az USA-ban 8 és félmillió hl-t, Argentínában 7,936.000 hl-t, Csilében 3 és fél millió hl-t, Braziliában 898.000 hl-t, Uruguayban 450.000 hl-t, Peruban 70.000 hl-t, Cyprus szigetén 97.000 hl-t, a Délafrikai Unióban 1,413.000 hl-t, Ausztráliában 873.000 hl-t, Paleszlinában 27.000 hl-t, Oroszországban 4 és félmillió hl-t szüreteltek.

A magyar borpropaganda sikere. A földművelésügyi minisztérium — mint erről többször beszámoltunk — ötletes és korszerű propagandát indított a borfogyasztás emelésére. Művészi kivitelű, izléses menükártyákat, levelező-lapokat készítettett és osztott szét a nagy szállodákban és éttermekben, ahol a külföldiek megfordulnak. Az ötletes propagandának megvolt a sikere, igen sok külföldi vendég vitte magával a kedves meglepetésnek szánt menükártyákat és levelezőlapokat.

Egységes kenyér Olaszországban. A gabonaügyi testületnek a Duce elnökletével július 2-án hozott határozata szerint csak egyféle kenyér lesz Olaszországban forgalomban. E határozatnak, írják a lapok, mély jelentősége van, mert eltünttet minden társadalmi különbséget a legfontosabb emberi táplálék tekintetében, mint ahogy általában a fasiszta felfogás szerint minden olasz egy emberként katonája egy közös ügynek, egyetlen eszménynek.

Szekszárd megyei város polgármesterétől.

15.070—1938. szám.

Tárgy: Szekszárd-szálló, étterem, kávéház, szállodai része, valamint a hozzátartozó mellékhelyiségeknek bérbe adása.

HIRDETMÉNY!

Szekszárd megyei város tulajdonát képező „Szekszárd szálló” kávéházi étterem és szállodai része és a hozzá tartozó mellékhelyiségek, valamint az ezekben lévő és a város tulajdonát képező bútorok és felszerelések 1938. évi december hó 1-től kezdődőleg 12 évre bérbeadó. A bérbevételre pályázatot hirdetek és felhívom az ajánlatot tenni szándékozókot, hogy írásbeli ajánlataikat **1938. évi szeptember hó 30-án déli 12 óráig** a városi iktatóhivatalba adják be.

Az ajánlat és a kötendő szerződés részletes feltételei, valamint a város tulajdonát képező bútorok és felszereléseket tartalmazó leltárak a városi t. főügyész irodájában (Városháza fszt. 1.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ott azokról 10 pengő díj ellenében másolatokat is lehet beszerezni.

Szekszárd, 1938. augusztus 27-én.

P. H.

Vitéz Vendel István sk.
polgármester.

Ipari és közigazgatási hírek

masztartási jog. Gyorított a tanonevizsgáló bizottság előtt másodizben vizsgazott egy tanone, de ismeretlenen megbukott. A bizottság a ket sikertelen vizsga utan eloterjesztett tett az iparhatosaghoz, hogy vonja meg a tanonctartasi jogot az mas mesteretot, mert az o mulasztására vezetheto vissza a tanone teljes keszuletlensége. Az iparhatóság helyt adott ennek az indítványnak.

Mit kell „feddhetetlen“ alatt érteni? Nagyon sok jogositvány előfeltétele, hogy a kérelmező „feddhetetlen“ előéletű legyen. Ezért fontos annak a megállapítása, hogy kit kell feddhetetlen előéletűnek minosíteni. Ebben a kérdésben döntött nemrég a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter, amennyiben valaki házalási engedélyt kért, de az alsófokú hatóságok azt nem adták meg neki, mert nem találtak feddhetetlen előéletűnek. A miniszter 7.215—1938. K. K. M. szám alatt így döntött: „Bármily csekély jelentőségű büntetendő cselekmény miatt történt elítélés nem vonhatja maga után feltétlenül a feddhetetlen jelzőre való igény örökös elvesztését, és ennél fogva annak az egyénnek, aki nem teljesen büntetlen előéletű ugyan, de községi bizonyítvánnyal igazolni tudja, hogy a csekélyebb jelentőségű vétségtől eltekintve, mindenkor kifogástalan életű volt, amennyiben a házalási szabályok által előirt követelményeknek egyébként megfelel, a házalási engedély kiadható.“

Kiszolgálási díj. A 2787—1936. I. K. K. M. számú rendeletben, valamint ezen rendelet végrehajtásának biztosítása végett valamennyi másodfokú iparhatóságához intézett 18.412—1936. I. K. K. M. számú leiratban foglaltak nem teszik lehetővé, hogy azokban az üzemekben, amelyekben az idézett rendelet megjelenése előtt a borralaló adása szokásban volt, a százalékos rendszer bevezetése mellőztessék abban az esetben, ha az üzlettulajdonos a fizető és külön fizetőpincér alkalmazva nincs. A kiszolgálási díj felszámítását a hivatkozott 18.412—1936. számú leirat második bekezdése is csupán abban az esetben teszi mellőzhetővé, ha az illető üzletben a borralalóadás egyáltalában nem volt szokásban, vagy a kiszolgálást — tehát nem csupán a fizetést, hanem a teljes kiszolgálást is — maga a tulajdonos végzi, vagy ha a csapos vagy kisebb létszámú személyzet szolgálja ki a vendégeket — fogyasztókat — de a csapos, illetőleg a személyzet épen arra való tekintettel, mert a borralaló adása nem volt szokásos, meghatározott nagyobb fizetés mellett volt alkalmazva. (19.776—1937. K. K. M.)

Pörkölt kávé keverékeink

közismerten elsőrendű minőségeit

keletindiából

behozott új különleges kávéfajokkal módosítottuk, amiáltal azok finomsága még az eddiginél is jobban fokozódott.

Kérjen próbafőzéshez mintát

Kávésok Áruforgalmi R.-T.-nál

Budapest, VIII., József-körút 38

Telefon: 1—392—77. Saját pörkölt üzem

Nines üzemutódlás árverés, esöd esetén. I. A 9090—1931. M. E. sz. rendelet 3. §, bekezdésében foglalt az a rendelkezés, amely szerint az üzemazonosságot nem lehet megállapítani árverési vétel, vagy esöd eljárás, illetőleg kényszeregyezségi eljárás során történt értékesítés esetében, ha a szerzés tekintetében rosszhiszeműség nincs, magyarázó jellegű és ezért visszaható (1928. január 1.) erővel bír.

II. Az egyépületben levő két üzem közül lehet az egyik a másik üzemutóda, ha a két üzem iparága azonos és a megszünt üzem helyiségét a tovább fennálló üzem utóbb megszerzi. (Mf. XVIII. 5782—1937. C.)

Ki köteles az üzleti portált rendben tartani. A bíróságok több ízben megállapították, hogy a portálok javítása nem az üzlethelyiség karbantartásával egyértelmű, mert a portál az üzlethelyiség megjelölésére szolgál. Ha a portál a bérlő tulajdona, akkor ő köteles karbantartani, ha azonban a háztulajdonosé, illetve ő állította fel, akkor a karbantartási költségeket a háztulajdonos tartozik viselni.

Kávéházi berendezések, konyhafelszerelések, tálalószerek beszerzésére melegen ajánlhatjuk Kalo-csary Kálmán céget (VIII., Népszínház-u. 27. Telefon: 139—030.), hol ipartársaink, lapunkra való hivatkozás esetén különleges áron vásárolhatnak.

ZWACK LIKÓRGYÁR elsőrangú gin-t, whisky-t, vermuthot, kész coctailt és tokaji borból főzött Brandyt (Konyak) hoz forgalomba, amelyet bármely külföldi hasonló itallal egyenértékűnek ajánl a kartársak szives figyelmébe. Fenti öt cikk sok külföldi márkánál még jobb is. Mixeléshez páratlanok. Kérjen coctail-receptet! Keeskeméti barackpálinkája a legjobb a maga nemében! Unicum versenyen kívül.

**Hirdessen
a Kávésok Lapjában**

CORVINA

könyv- és papirkereskedés
VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 48
 Telefon: 1-375-86

Legolcsóbb és legjobb beszerzési forrás!
Modern kölcsönkönyvtár
 havi bérdíj 1 pengő

Ifj. Grünwald Mór

Ferenc József-rakpart 6.
 Telefon: 1-838-39. — Üveg és porcellán.

Mielőtt**tükörszükségletét**

beszerezné, vagy üvegezési munkálatait kiadná saját érdekében kérjen ajánlatot **TÜKÖR ÉS ÜVEGÁRUHÁZTÓL** Népszínház-ucca 33. Telefon: 338-613 Használt belga-tükrök nagy választékban

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára. Óvakodjunk az utánzásoktól!

Magyar Játékkártyagyár R.-T.
PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI
 Budapest, VII., Rottenbiller-ut. 17.
 Telefon: 1-310-63, 1-453-71.
 Alapított 1824.

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden színben a legolcsóbb árban készít

KRONEMER DÁVID márványipari üzeme, Budapest, X., Kőbányai út 39. (Hungária körút sarok.) Telefon: 1-378-69.

Kapható:

Berkovits

papírárugyár
 kávéházi, éttermi
 és cukrászati
 kellékek

BUDAPEST,
VII., SIP UCCA 4.
 Telefon: 142-531

DEKA
 TÖLFÖGVAJO KÜLÖNLEGESSÉG
DEKA

Glasner Éde Rt.

udvari szállító
sütő és tápszergyár
Budapest, V., István-krt. 6.
 Telefon: 1-116-26.

BORPALOTA RT.

Budapest, VI., Király ucca 26. szám.
 Telefonok: 1-140-44. és 1-184-64.
 Ajánlja a kiváló minőségű márkás fajborait palackozva és hordótételben.

NAGY IGNÁC

pincefelszerelési
 cikkek raktára

BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRÜT 9.
 Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk, szűrőgépek, palackok, parafadugók, címkék stb. T: 1-415-15

SIDOL

vegyitermékek gyára R.-T.
 Budapest, XIV., Cserei-u. 14.
 Telefon: 2-966-86, 2-968-94.

Ha szereli fehérneműjét, mosasson a fehérnemű gondozóba!

GŐZMOSÓ

Speciális kelmefestő és vegytisztító vállalat. Kilós ruha tisztításánál az ingek kézzel lesznek vasalva. Főüzlet **Budapest, VIII. Baross utca 122.** Tel hív.: 14 40 48
 Kilós ruhát lágyított vízzel clormentesen kezeljük

Felelős kiadó: Dr. Gaál Endre.

Lakása: Budapest, VIII., Röck Szilárd-u. 31.

Nyomta: Róna Ferenc nyomdai műintézete.
 Budapest, VII., Vörösmarty ucca 5.

Telefon: 138-170.